

dve pesme

đoko stojić

PUTUJUĆI SVOJ PUT OSVETLJAVAJ

Putujući svoj put osvetljavaj
I neznanu biljku probudi u mraku,
U nejasnim dobrodošlicama ne spavaj
Tu su zastale dve zveri u raskoraku.

Putovanje je vedrina istine i prejaka čar.
Tako ćeš zaobići kamenolom nikakvih dana,
Jedan neviđeni svet ćeš dobiti na dar,
Ozariće te muzika u bunilu jave iskovana.

Kreni tad dalje. Čekaju novi i novi vidici,
Velika zborišta vetrova gde sleću ptice okomice
I bistru svetlost mute zverinji kruci.
Put svoj osvetli, u vihor zaumnji usmeri lice.

U PRAZKOM JE SMRTONOSNOG CVETA KUĆA

U praznom je smrtonosnog cveta kuća,
I plod njegov. Vapi za novim plenom.
Odakle će banuti konjica svanuća
I gde biti bitka pod zastavom razvijenom?

Olujo! Razbudi! Kapije otvori gluvih čula!
Pred nama se širi raskoš neizvesnog
I sjaj novih doba. Klonulost, nemoć, rasula
Nek zaspu u senci dana, muklog i tesnog.

Uvek će se sudarati neke nužnosti i neke slobode.
O, ptice, vinuta nad svetom, nemi se govor daleko čuje,
Novi svet počinje u putniku koji u bespuće smelo ode
I u misli britkoj što sebe uništi i novu misao odneguje.

neki aspekti razmatranja interesa i njihovog ostvarivanja

dragoslav neškov

»U stvarnosti«, pisao je Marks, »posebni interes je već sam po sebi društveno uslovljen interes i može biti ostvaren samo u uslovima koje društvo pruža i uz pomoć sredstava društvom stvorenih, tj. on je vezan s proizvodnjom tih uslova i sredstava. To je interes privatnih individua; ali njegov sadržaj kao i oblik i sredstva ostvarivanja, određeni su društvenim uslovima nezavisno od individua...«¹

(1) Pitanje društvenih interesa u političkoj teoriji i socijalnoj praksi njihovog ostvarivanja, jedno je od onih koje je neprestano »na dnevnom redu«. Interes da se stvaranje uslova za zadovoljavanje određenih individualnih i zajedničkih potreba proglasi za cilj društvene politike, uslovljen je razvojem i karakterom društveno-ekonomskog i političkog sistema, odnosno položajem pojedinaca i zajednica koje oni čine u materijalnim proizvodnim odnosima.

Poseban društveni interes, kao izraz uvažavanja objektivno pristeklog zahteva iz uslova života i rada, za društvenim ostvarenjem uslova zadovoljavanja naročitih potreba čoveka i društvene zajednice, potreba koje su i zasnovane na prihvatanju određenog sistema ljudskih vrednosti, elemenat su društvenog organizovanja života i rada. Ostvarivanje interesa, kroz delatnost pojedinaca, organizacija i zajednice, motiv je i razlog angažovanja i osnovni je činilac celokupnog razvoja društva.

Utvrdivanje (Ustavom) osnovnih prava čoveka na obrazovanje, zdravstvenu zaštitu i drugih prava ovakvog karaktera, prvi je korak pravne institucionalizacije ostvarivanja izraženih društvenih interesa u navedenim i drugim oblastima društvenih delatnosti.

(2) Reč interes ima vrlo različita značenja. U rečnicima srpskohrvatskog, odnosno hrvatskosrpskog jezika, za ovu reč navode se sledeća značenja: pažnja, zanimanje, sklonost prema kome ili čemu, korist, probitak, biti kraj nečega, zanimanje za nešto, izgledna korist, kamata.

U klasičnom latinskom jeziku imenica ovakvog oblika ne postoji, sreće se samo glagol *interesum-interesse*, a znači *biti između*. Veliki Oksfordski rečnik engleskog jezika poznaje je-dnakost osnovnih značenja ove reči, kao na primer: odnos koji pruža prednost, stvar u kojoj smo angažovani, za koju smo zainteresovani, činjenica ili svojstvo da je nešto važno, itd. Zatim sledi još pet značenja glagola *to interest*, što ukazuje na razlikovanje između objekta interesa i psihološkog procesa zainteresovanosti, tj. motivisanosti.

U nemačkom jeziku *das Interesse* znači: angažovanost, želja za daljim znanjem, stvar za koju se zalažemo, do koje nam je stalo, kamata.

U prenesenom smislu ova reč ima više značenja: biti udaljen, razlikovati se, biti prisutan, biti važan za, pripadati, itd.

Pored nabrojanih i drugih različitih jezičkih značenja, reč interes se, na primer, u ekonomici definiše kao težnja prema višem dohotku i nižim cenama, u psihologiji se svodi na princip ugode i svesne orijentacije, u pravu se izražava kroz odgovarajuću normativnu konstrukciju, a u političkoj teoriji se interes definiše kao određeni zahtev građana prema vlasti. Jering je, na primer, razvio teoriju o pravu kao zaštićenom interesu.

Prema tome, ovaj pojam se svodi na određene radnje i postupke iz kojih nastupaju određeni odnosi koristi ili štete, tj. da je za nekoga nešto dobro, ugodno, potrebno, a na nivou zajednice da svima to koristi.